

следње игра ulogu при штимовању асамблажских пантљика (фотографских маршruta).

Пракса рада је установила, да штампање аероснимака у два примерка не задовољава технику састављања плана из следећих разлога: а) онемогућује избор најбоље (најјасније) снимке (што важи, када је снимљена површина терена, који је тешко за читати); б) при поправљању поквареног првог снимка другим не ће остати никаквих докумената у састављача фотографскога плана, што је противно тачкама уговора (споразума) између Одељења за Ваздухопловство и Министарства Пољопривреде и Вора; в) фотографски папир (хартија) у односу спрам општим трошковима за снимање није скуп, због чега би требало штампати снимак у три примерка.

Још нам остаје да кажемо неколико речи о рекогносцирању и тумачењу аероснимака. Како смо пре рекли, фотографметар обилази рејон снимања са снимком у руци и коригира све, што има карактерног на терену, т. ј. чини топографско тумачење (легенду) места, које је било фотографисано. Ово је важно и због тога што се карактер места не може увек тачно запамтити, јер је то врло тешко чак и за онога, који има велики опит и праксу у томе погледу (на пример топограф или геодет при пољском раду).

Белешке на снимку врло су важне, јер геометар чита фотографски план у летно време, када он ради, и када аерокатастарски план још није готов. Ово може послужити врло добро зими као неке руководство при читању терена који је снегом покривен.

Pabirčenje po Katastarskom Pravilniku Za Sitnu Izmjeru

Priopćuje Stjepan Vesel, katastar. geometar.

Historija nam nije do danas zabilježila slučaja, da bi bio zakonotvorni um ljudski sastavio zakone, koji su za sva kasnija vremena zadržali svoju prvotnu vrijednost; nije uspjelo ni znanostima, koje se ne bave promjenljivim odnosima ljudskoga društva već stalnim pojavama vječne prirode, odjedamput pronaći one zakone, koji danas vrijede kao neosporne istine. Pače i nekoje od tih neospornih istina naučne spoznaje pokolebane su istanjenim opažanjima i dotjeranijim eksperimentima kasnijih istraživanja. Ako je dakle tako na svim područjima djelovanja ljudske spoznaje, ne može da bude drugačije ni na području naše struke, pa su i tu kasnija praktična iskustva korigovala prvo bitne apstrakne predmnive naših predšasnika.

Geodetska teorija ne upućuje napokon izravno, kako se imadu zakoni geometrije primjenjivati u pojedinih slučajevima prakse, da proizvodi premjera budu izvršivi uvi

jek u najkraće moguće vrijeme i da im stvarna vrijednost bude najbolja i najtrajnija. Školsko teorijsko obrazovanje prepustilo je tu zadaću individualnoj invenciji pojedinca pri praktičnu radu. Ali državi, koja je izvodila radove velikoga opsega, nije bilo svejedno, na koji će način znati pojedinac iskoristiti svoju teorijsku spremu, kad bude radio u svrhe njezine, zato su Državni Premjeri brižno sabirali iskustva praktična rada i slagali ih u Naputke ili Pravilnike. Ovi su Pravilnici postali državnim geometrima vrhovni zakon za izvođenje premjera, te potpuno onemogućuju pojedincima upotrebu njihove lične invencije. Ovi Pravilnici nivelišu razne gradove teorijske spreme mjerilom jednolične izvedbe, te mogu da budu zbog toga za duševno sposobnije vrlo okrutni, a mogu da postanu štetni i po kvalitet proizvodnje, ako nisu izgrađeni na osnovi opsežnih i svestranih iskustava. Zato ne bi bilo korisno, da se ona iskustva geometarske prakse, koja nisu u skladu s dosadanjim naređenjima Pravilnika, u odlučnom momentu prešute ili da se, kad su objavljena, na mjerodavnoj strani prečuju ili krivo shvate.

Više takovih iskustava navodim u svome informativnom sastavku »Odnosaj između gruntovnice i katastra u Hrvatskoj i Slavoniji« u odlomku »Pokušaj trajnoga izmirenja gruntovnice s katastrofom«, a ovdje kanim ono upotpuniti iznoseći ova dva slučaja: I) nestabilnost granica katastarskih (poreznih) općina i II) upotreba manuala.

I. Nestabilnost granica katastarskih (poreznih) općina.

Nedvoumno je jasno, da proizvodi državnoga premjera ne mogu imati trajne vrijednosti, ako nisu individualne zemljoposjedovne granice i u terenu stalnim biljezima označene. Što vrijedi za posjede individualne, to vrijedi u još kudjika mo većoj mjeri za cijele katastarske porezne općine međusobno.

Da su katastarske porezne općine samo određeni skupovi individualnih zemljišnih posjeda, bila bi njihova ograničenja u terenu izvršena već samim ograničenjima individualnih posjeda, ali ove općine sadržavaju u sebi veliku količinu i onakih terenskih dijelova, koji nisu u ničijoj vlasnosti, već su javna dobra. To su potoci, rijeke i jezera, poljski putovi, ceste i slično. Ovi dijelovi terena, ako nisu vještački izgrađeni ili utvrđeni, ne ostaju gotovo nikada u svome smjeru i opsegu stabilni, te ih nije moguće redovno ograničiti stalnim biljezima onako, kako se ograničuju zemljišta određene vlasnosti.

I zavedeni varavom uobraziljom izabirali su prvi geometri ograničavaoci za granice općinama redovno ona javna dobra, koja je stvorila priroda sama kao tobože najstarije granice. No oni geometri su bili vođeni samo prirodnom željom izvjesne količine žitelja zemljoposjednika, da im budu u jedno ograničena sva njihova zemljišna posjedovanja i da ne budu povređeni njihovi lokalni interesi, a nisu poznavali oni geometri i znatno kasnije stečenih iskustava tehničke, administrativne i sudske prirode.

Prema kasnijim iskustvima je izborom javnih dobara kao prirodnih granica katastarskim općinama promašena u prvom redu tehnička svrha ograničavanja: takove su granice sigurno izvrgnute čestim i neotklonivim promjenama i te su granice zapravo samo fiktivne, t. j. one protječu nevidljivom sredinom pograničnih terenskih čestica. Gotovo je nemoguće u terenu takove granice ispravno odrediti, kad se za to pokaže potreba i mogućnost kao primjerice, kad je rijeka ili potok promijenio svoj tok ili ako je poljski put kao napušten bio preoran od pograničnih zemljoposjednika i slično.

Ne leži zlo u tome, što su neki prirodni dijelovi terena promjenljivi i neograničivi, već je neprilika to, što su baš takovi promjenljivi objekti postavljeni općinama za granice.

Ta nam se neprilika otkriva ovom dilemom: ili će se s promijenjenim terenom mijenjati i općinske granice ili će općinska granica ostati nepromijenjena, iako bi se promijenio pogranični teren.

U prvom slučaju je geometarski posao beskonačan, a u drugom slučaju je gotovo nemoguć ili barem razmjerno preskup. Stabilna konstrukcija općinske granice, koja ima u mapi na stotine zavoja, na terenu, nesigurnu od ponovne poplave ili ponovnoga prevoženja, je jedan tegotni i skupi a eventualno i uzaludni pothvat. U prvom i u drugom slučaju je dakle uspjeh stabilizovanja općinske granice problematičan.

Osim tehničkih terenskih neprilika donose promjenljive općinske granice i velikih poteškoća u uredskom poslovanju: svaka promjena ima da bude provedena u operativima najmanje dviju pograničnih općina a vrlo često u operativima i čitavoga niza takovih općina, pa ako se ovaj proces mijenjanja općinske granice bude morao i opetovati, nastat će kaos u zemljarskim operativima a još veći kaos u privatnopravnim odnosima pograničnih zemljovlasnika.

Jedini izlaz iz ove neprilične dileme je dakle to, da u ograničavanju općina izbjegnemo nestabilnim dijelovima terena.

To možemo postići dvojakim načinom:

1. da općinsku granicu vučemo ili stabilnim granicama individualnih posjeda u sigurnoj udaljenosti od promjenljive prirodne granice, koju žele zemljoposjednici interesenti ili da ju bilježimo samo onim rubom (obalom) pogranične terenske čestice, koja je nesumnjivo stalne prirode (pećina nastala obala rijeke ili potoka, rub iznad duboke usjekline poljskoga puta);

2. da mjesto definitivne ali promjenljive općinske granice, koju predlažu zainteresovani zemljoposjednici, ustanovimo samo provizornu granicu, koja ne bi bila izvrnuta pogibeljima kasnijih promjena, a zvala bi se prema svojoj svrsi »tehnička granica općine«.

Tehnička granica općine bi bila opravdana u onim slučajevima, kada se ne bi htjelo ili smjelo s kojih važnih razloga da definitivno napusti prirodna općinska granica.

Tehnička granica općine bi imala da postoji iz čisto tehničkih razloga i samo tako dugo, dok ne bude prirodna granica predviđenom regulacijom ili kanalizacijom ili kojom drugom vještačkom izgradnjom definitivno stabilizovana.

Tehnička granica bi bila idealna granica, učvršćena samo na svome početku i završetku te na svim svojim lomovima kamenim stupovima, ubetonisanim u nesumnjivo stalnu tlu.

Tehnička granica općine bi imala presjecati bilo individualne posjede ili samu prirodnu granicu po mogućnosti tako, te bi se podudarala s budućom definitivnom granicom, ako bi već u to vrijeme postojala osnova buduće regulacije, kanalizacije ili druge koje tehničke izgradnje — ili bi se tehnička granica postavila u drugim slučajevima tako, da bi presjecala samo prirodnu granicu i veće posjede s jedne ili s druge njezine strane, ali bi se moralo u svakom slučaju paziti na to, da ne budu tehničkom granicom povređeni oni interesi, zbog kojih se ima prirodna granica općine da zadrži.

Budući da ne bi smjeli biti tehničkom granicom općine povređeni nikoji interesi pograničnih općina, iako bi se već morao individualni posjed eventuelno i cijepati u dvije susjedne općine, poslovanje bi i terensko i uredsko bilo jednostavnije, jeftinije a uza to i ispravnije, nego kad bi se općinama udarila za granicu vječno promjenljiva i ne-

graničiva čestica terena. Zato držim, da ne bi uvođenju rovizornih tehničkih granica za katastarske općine moglo tajati ništa na putu.

II. Upotreba manuala.

Manual ili priručna knjiga (priručnica) za izmjeravanja je bilježnica, uporebljavana za hitna provizorna zabilježavanja podataka terenskoga mjerenja pomoću olovke. Manual poslužuje najviše kod numeričkoga mjerenja, ali dobro dolazi i kod grafičke izmjere za zabilježavanje lomova čestičnih granica i njihovih međusobnih udaljenosti prigodom tzv. iskolčivanja.

Ma da je manual bio općenito upotrebljavan u prošlosti i sadašnjosti, ipak Pravilnik za Katastar. Izmjeru apsolutno zabranjuje upotrebu manuala.

Koji su razlozi doveli do takove zabrane, nije potrebno istraživati, jer je takovih razloga moglo biti mnogo, a držim, da ih je svatko, tko se manualom služio, mogao i sam predobro iskusiti. Ali je mogao svatko iskusiti i to, da su svi oni razlozi, koji govore proti upotrebi manuala, subjektivne a ne stvarne naravi. Uvjeriti se napokon mogao katastarski geometar i o tome, da je apsolutna zabrana upotrebe manuala brzom poslovanju u terenu više škodila nego koristila i da nije mogla popraviti kvaliteta radnje.

Evo obrazloženja:

Zabilježavanje numeričkih podataka mjerenja u terenu neposredno tušem (crnilom) u poljski nacrt ima ove preduvjete:

1. potrebna je suha atmosfera;
2. potreban je podesan teren, ravan i toliko prostran, da na njemu može stajati barem troje ljudi;
3. potrebna je čvrsta geodetska osnovica, koja mora biti u poljskom nacrtu već označena i ucrtana.

Ad 1. U znatnom dijelu terenske sezone (proljeće i jesen) zrak nije dovoljno suh, pa zabilježavanje znamenaka, ukoliko je uopće moguće, ispada razliveno i nejasno.

Ad 2. Kod terenskih radova u strmim brdovitim krajevima, u kršu i šikarama planinskim, nije nikakova rijetkost, da geometar jedva nađe stalna prostora za svoje dvije noge.

Ad 3. Nijedan se geodetski posao numerički ne može tako predvidljivo izvoditi, da bi bile uvijek dostatne samo one osnove mjerenja, koje su poligonskim vlakom već zadane na poljskome nacrtu. Tek za vrijeme sitnoga premie

ravanja se može odrediti koje su pobočne ili pomoćne osnovice još potrebne. Te pobočne ili pomoćne osnovice mogu se razviti u nepredviđene nove poligonske vlakove. Da se ti novi vlakovi grafički fiksuju na poljskome nacrtu, potrebno je barem mjerenje dužina sviju poligon. strana, a to može biti skopčano i opet s nepredviđenim poteškoćama tako, te bi zbog toga mogao biti geometar prisiljen da mijenja svoj dnevni program rada. Nadalje može event. zarisavanje geometru u terenu toliko smetati, te ne može kod spojnih osnovica upisati sviju mjera na pravo mjesto, pa ako mu se još na drugom mjestu pojavi nepredviđena potreba, da skupinu sitnih čestica izriše izvan okvira nacrtu u povećanu mjerilu, a prostor izvan okvira je premalen da obuhvati cijelo povećanje, bit će i opet potrebno prekidanje dnevnoga programa itd, itd. i cijeli će se takav posao u event. slučaju zbog apsolutno zabranjene upotrebe manuala izroditi u neprekidno njuškanje po terenu.

Mislim, da nije potrebno, da i dalje navodim slučajeve, kada je sve nemoguće pokoriti se spomenutoj zabrani Pravilnika za Izmjernu, jer sam uvjeren, da još nijedan praktični geometar, koji je računao sa svrhom posla i s ekonomijom vremena, nije ovu zabranu beziznimno u svim slučajevima svoje prakse respektovati mogao.

Ako dakle geometru u terenu nije uvijek moguće upisati i ucrtavati numer. podatke mjerenja neposredno u poljske nacрте, onda je apsolutno zabranjena upotreba manuala neopravdana, pa bi se takova zabrana mogla zadržati vrijednom samo u onim slučajevima, kada je ispravnome radu i stvarno korisna. Drugim riječima: u iznimnim nepovoljnim slučajevima i u iznimno teškom terenu morala bi se dopustiti upotreba manuala. Što više u takovim bi se slučajevima morala upotreba manuala i izravno propisati i ustanoviti: kakav oblik se ima manualu da dade, kako se pojedini slučajevi imaju u njemu da označuju, da ne bi nastala sumnja, na koja mjesta kojega poljskoga nacrtu se odnose. Trebalo bi narediti, da se takovi manuali imaju podvrgavati svim onim revizijama, kojima su podvrgnuti i poljski nacrti, te da se imaju manuali prilagati poljskim nacrtima kao potrebne njihove predradnje i s njima pohranjivati u arhivi m a m a p a.

Iz Udruženja.

PROFESOR MILAN I. ANDONVIĆ

Kad je posljednje izdanje našega Glasila bilo već odštampano i spremljeno za otpremu, stigla nam je tužna vijest, da je dne 31. augusta umro u sanatoriju u Beču (Wien) univerzitetski profesor Milan I. Andonović. Zato smo članove Udruženja obavijestili o tom teškom događaju samo tako, da smo svakom primjerku Glasila priložili posebno odštampanu »Spomenicu«, od kojih je potreban broj dobrostivo stavio Udruženju na raspoložbu sin pokojnikov, a sadašnji predsjednik Glavne Uprave Udruženja odnosno predsjednik Sekcije Beograd gosp. univerz. profesor Ing. Dragomir M. Andonović.

Budući da su u toj Spomenici sabrani i za našu stručnu javnost najautentičniji podaci o životu uglednoga pokojnika i jer smo uvjereni, da opsežni i zaslužni kulturni rad prof. Milana I. Andonovića, o kome bi se dale napisati i debele knjige, ne bismo mogli ocijeniti ljepšim riječima, nego što su to učinili zahvalni njegovi učenici, njegovi prijatelji, štovatelji i suradnici u povodu pedesetgodišnjice profesorskoga njegova rada, pripomenut ćemo, jer su svi oni govori odštampani već u Spomenici, samo to, da je bilo taj jubilej popratilo i naše Udruženje prikazavši u Glasilu br. 3. i 4. (oktobar i novembar) od 1924. god. ukratko ali pregledno i u krupnim crtama odlični tehnički, nastavnički i literarni rad jubilarčev na polju naše struke.

Iste godine bio je prof. Milan I. Andonović na Redovitoj Glavnoj Skupštini Udruženja u Novom Sadu imenovan počasnim doživotnim predsjednikom našega Udruženja.

Profesor Milan I. Andonović je s velikom simpatijom pratio rad našega Udruženja podupirući ga kao Nestor među našim stručnjacima svojim prokušanim i korisnim savjetima na svim gotovo Glavnim Skupštinama Udruženja. Ali njegovi dobronamjerni savjeti nisu nailazili uvijek na potpuno razumijevanje poglavito ne u prečanskim stranama, gdje je bilo djelovanje naše struke već prema svome historijskom razvitku najraznoličnije udešeno i gdje je odgoj podmlatka bio upravljen drugim smjerom, a ne onim, koji bi bio odgovarao i velikim te hitnim praktičnim potrebam nepremjerenoga još opsežnog dijela nove Države.

Ali ni mjerodavni faktori državni nisu znali pravo prosuditi važnosti iskustava prof. Milana I. Andonovića, koja je stekao svojim temeljitim študijem u naprednome inostranstvu te proširio vlastitim radovima kod kuće, zato i nisu mjerodavni umjeli iskoristiti njegova mnogogodišnjega pedagoškog i praktično tehničkog rada onako, kako bi bio zavrijedio. Katastar nije pošao u Srbiji — iza Ujedinjenja — onim ispravnim ravnim putem, koji mu je bio odredio profesor Milan I. Andonović već godine 1890., pa je lutajući par godina po široku polju skupih eksperimenata — zabludio u čor-sokak.

I tako izgubismo u najodsudnijim časovima jednoga od onih rijetkih, koji je dobro znao, što je htio i koji bi bio umio svoje htjeđe i najkraćim putem ostvariti.

Vrlo je za požaliti, da ovaj poštenu rodoljub i praktičnim smislom bogati nastavnik nije mogao doživjeti dana, kad bi bio vidio, da su ipak udareni čvrsti temelji onoj za Državu toliko potrebnoj tehničkoj uredbi, koju je godinama najsavjesnije i najstrpljivije pripravljaio.

Vječni spomen profesoru Milanu I. Andonoviću!

Izdavanje Glasila Geometara i državna subvencija za podmirenje troškova.

Glasilo Geometara kao organ našega Udruženja zamišljeno je kao mjesечnik i samo tako bi moglo dostojno izvršiti zadaću, koja mu je namijenjena. Ali naše Udruženje nema novčanih fondova, iz kojih bi moglo namirivati potroške za štampanje lista i davati honorare suradnicima, pa naše Glasilo životari od jedva 50% dijela redovnih doprinosa članarinskih izlazeći ispod štampe tek svakoga četvrtgodišta jedamput.

Da održimo budnim interes za savremena stručna pitanja, koji u naših članova osjetljivo i sve većma popušta, te da podignemo i stalešku našu svijest do onoga stupnja, na kojemu se nalazi u drugim naprednim državama, htjedosmo da list izdajemo mjesечeno te upravismo General. Direkciji Katastra niže odštampanu molbu za stalnu subvenciju.

Našoj molbi nije moglo biti ovaj put udovoljeno, kako se vidi iz odštampanog odgovora Gener. Direkcije Katastra, pa smo zato prisiljeni pridržati četvrtgodišnje izdavanje Glasila.

Glavna Uprava Udruž. Geometara Kralj. Srba, Hrvata i Slovenaca
Zagreb, dne 6. augusta 1926. god. Broj 120/1926.

Generalnoj Direkciji Katastra,

Beograd.

Budući da Društvo Geometara osim malih doprinosa svojih članova nema nikakova drugog prihoda ni imetka, a imade dosta troškova oko administracije u Glavnoj Upravi i izdavanja stručnoga lista, to dolazi u težak položaj, da taj svoj organ ne može redovito izdavati, a pogotovo ne može dobre stručne članke honorisati. Zato list »Glasilo Geometara« ne može svaki mjesec, nego samo svaka tri mjeseca izlaziti, a i onda bez važnih i boljih članaka, jer nemamo sredstava, da ih platimo.

Da je za našu struku i za Društvo potreban stručni list, mislimo da ne trebamo dokazivati. U interesu je i Države, da se geodetska struka razvija, za to je potrebno, da se Društvo pomogne materijalno. Obraćamo se stoga ovom molbom na Generalnu Direkciju Katastra, da nam za ovu godinu podijeli primjerenu subvenciju za izdavanje lista, a za buduće da u budžetu osigura Društvu stalnu subvenciju. Trošak za izdavanje lista iznaša godišnje oko 20.000 Dinara.

Ovom prilikom molimo Generalnu Direkciju Katastra, da sva naređenja, koja se tiču katastarskog poslovanja, zatim sve lične promjene u geometarskoj struci, kao i ovlaštenja civilnih geometara ovoj Upravi dostaviti izvoli, da se u Glasilu štampati mogu:
 Za sekretara: Ralić v. r. Predsjednik: Kurent v. r.

Ministarstvo Finansija Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca
 Generalna Direkcija Katastra,

Br. 5295 — 13. Avgusta 1926. god. — Beograd.

Glavnoj Upravi Udruženja Geometara

Zagreb.

Molbi Glavne Uprave, da se istoj daje pomoć za izdavanje stručnog časopisa, ne može ova Direkcija udovoljiti, jer Partija za pomoć stručnim časopisima brisana je. Ali ova Direkcija nastojeće, ako bude samo moguće, da se tražena pomoć za izdavanje časopisa daje.

Generalni direktor: Ing. St. I. Nedeljković v. r.

Internacionalni Kongres Geometara u Parizu i naše Udruženje.

Potaknuta obavještenjem g. Predsjednika Ministarskog Savjeta, dobivenim preko Generalne Direkcije Katastra, — (Glasilo br. 7., 8., 9. str. 122—123) — upravila je Glavna Uprava Udruženja i dostavila ličnim posredovanjem potpredsjednika Glavne Uprave, a predsjednika Sekcije Bograd g. univerz. profesora Ing. Dragomira M. Andonovića — Predsjedništvu Ministar. Savjeta, Ministarstvu Inostranih Djela i Ministarstvu Finansija ovu molbu:

Glavna Uprava Udruženja Geometara Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.

Br. 136.

1. Gosp. Predsjedniku Minist. Saveta.
2. Gosp. Ministru Inostranih Dela.
3. Gosp. Ministru Finansija.

Generalna Direkcija Katastra aktom Br. 4475 od 31. Jula 1926. obavijestila je ovu Glavnu Upravu, da je Kabinet Predsjednika Ministarskoga Saveta dostavio istoj pismo, kojim izvještava, da će se dana 15., 16., 17. i 18. oktobra ove godine obdržavati Internacionalni Kongres Geometara u Parizu, te poziva Udruženje Geometara Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, da na taj kongres pošalje svoje delegate.

Odazivajući se ovome pozivu Glavna Uprava je izabrala za ovaj Kongres ove delegate: univ. profesora Ing. Dragomira Andonovića, geometre: Milana Kurenta, Stjepana Severa i Savu Vrbanovića te za zamjenika Radislava Vlahovića, pa ih uputila, da na Kongresu naše Udruženje zastupaju i o čitavom radu na Kongresu iscrpivo izvješće podnesu, koje će se u stručnom listu odštampati.

Budući da društvo nema sredstava, da delegatima dađe pripomoć za putovanje u Pariz, to se obraćamo na Vas, gospodine Ministre, i molimo, da Država subvencionira ovo putovanje, jer je i u interesu Države. Ovo je opravdano s tim više, što će se sada u Pa-

rizu stvoriti Internacionalno Društvo Geometara pod zaštitom Društva Naroda, pa tu naša Država mora biti zastupana.

Za tajnika:
Simo Ralić, v. r.

Predsjednik:
M. Kurent, v. r.

Ova je molba povoljno riješena te je Glavnoj Upravi Udruženja bila dopitana pripomoć od D 15.000 za sudjelovanje članova našega Udruženja na Internacionalnom Kongresu Geometara u Parizu. Kako su bili predsjednik i potpredsjednik Glavne Uprave gg. Milan Kurent i Stjepan Sever, geometri iz Zagreba, baš u odlučno vrijeme spriječeni da otputuju u Pariz, bješe im pozvan za zamjenika g. Budimir Božić, koji se od strane Zagreba u zadnjem času i jedini izjavio pripravnim, da na zamolbu Glavne Uprave upotpuni već najavljeni broj delegata našega Udruženja.

Tako je bilo Udruženje Geometara Kr. SHS. na Internacionalnom Kongresu Geometara u Parizu dana 15.—18. oktobra zastupano po ovoj trojici članova Udruženja: g. univerz. prof. Ing. Dragomiru Andonoviću, gg. geometrima Budimiru Božiću i Savi Vrbanoviću.

Izvjешće o radu Internacionalnoga Kongresa Geometara u Parizu odštampano je već naprijed.

Naročiti dodaci na platu geometrima.

U povodu oglašnja Pravilnika o naročitim dodacima na platu u novcu ili naturi, državnim službenicima građanskoga reda, saobrazno propisu člana 40. Zakona o činovnicima itd., koji je Pravilnik bio odštampan u posljednjemu trobroju Glasila (str. 120. do 122.), podnijela je Glavna Uprava našega Udruženja Ministarstvu Finansija ovu Predstavku:

Glavna Uprava Udruženja Geometara Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.

Broj: 142.

Zagreb, 2. novembra 1926.

Gospodine Ministre!

Ministarski Savjet svojim Rješenjem DR Br. 87.000 od 3. jula 1926. izdao je »Pravilnik« o naročitim dodacima na platu državnim službenicima građ. reda saobrazno propisu člana 40. zakona o činovnicima od 1. septembra 1923., pa je u članu 22. toga Pravilnika odredio, da geometri, koji služe u resoru Ministarstva Agrarne Reforme i Ministarstva Građevina, dobivaju te dodatke u visini označenoj u tome Pravilniku.

Te dodatke su geometri kod Agrarne Reforme počevši od 1. aprila 1926. faktično već primili.

Glavna Uprava Udruženja Geometara očekivala je, da će i za Ministarstvo Finansija izaći »Pravilnik« o dodacima na osnovu člana 40. pomenutoga činovničkoga zakona, po komu bi geometri, koji se nalaze u službi Ministarstva Finansija, ovakove dodatke u istoj visini kao i oni kod drugih Ministarstava dobili. Ali dosada toga Pravilnika nema.

Obraćamo se ovom Predstavkom na Vas, gospodine Ministre, i molimo, da se svima geometrima, koji služe kod katastra ili kata-

starskih ustanova počevši od 1 aprila 1926. prizna i odobri dodatak saobrazno članu 40. činovničkoga zakona od 1. septembra 1923.

Geometri, koji služe u resoru Ministarstva Finansija, jedini rade velike i teške geodetske poslove, pa ih u prvome redu pripada, da dobiju dodatke, koje član 40. činov. zakona predviđa.

Molimo Vas učtivo, gospodine Ministre, da ovoj posve opravdanoj molbi što prije u susret izaći izvolite.

U Zagrebu, dne 2. novembra 1926.

Za sekretara:
Simo Ralić, v. r.

Za predsjednika:
Ing. Dragomir Andonović, v. r.

Na gornju predstavku stigao je Glavnoj Upravi ovaj odgovor:

Ministarstvo Finansija Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca
Generalna Direkcija Katastra.

Br. 7630.

Beograd, 12. novembra 1926. god.

Glavnoj Upravi Udruženja Geometara

Zagreb.

Generalnoj Direkciji Katastra je čast izvestiti, da je preduzela korake, da se po čl. 40. Zakona o činovnicima i geometrima Min. Finansija da dodatak, koji je određen geometrima u Min. Građevina i Agrarne Reforme. Kako se ovih dana radi na donošenju Uredbe o putnim i podvoznim troškovima, to će se njome regulisati i pitanje terenskog dodatka kao i paušala po čl. 40. zakona o činovnicima, pa će tom prilikom za sve geometre u raznim Ministarstvima biti regulisana ta pitanja podjednako.

Generalni direktor: Ing. St. Nedeljkić, v. r.

Predstavka za razvrstanje geometara u I. Kategoriju na osnovu već stečenih prava.

Posljednja Redovita Glavna Skupština našega Udruženja, održana u Zagrebu dana 28. i 29. marta t. g. postavila je Glavnoj Upravi za dužnost, da prouči pitanje pravednoga razvrstanja državnih geometara po Kategorijama i Grupama i da nakon toga dopuni staru odnosno sastavi novu predstavku za mjerodavno mjesto.

Glavna je Uprava nastojala toj dužnosti što savjesnije udovoljiti, pa je — da ne promaši cilja — sastavila sasvim novu predstavku, koja se kreće strogo u granicama starih zakona, snažnih za državne geometre, a i novoga Zakona o Činovnicima građanskoga reda.

Ta Predstavka glasi:

Glavna Uprava Udruženja Geometara Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.

Broj 140.—1926.

Generalnoj Direkciji Katastra

Beograd.

PREDSTAVKA

državnih geometara, koji su u Ugarskoj kao kat. mjernici i u Austriji kao evidenčni geometri služili, da se ispravi njihovo razvrstanje i da se prevedu u I. kategoriju drž. činovnika.

Po § 10. zak. čl. I. god. 1883. o osposobljenju drž. činovnika tehničke struke kod stalnoga katastra u bivšoj Ugarskoj Državi tražio se od katastarskih mjernika, da su svršili tehničke nauke na visokoj školi kao i ostali činovnici tehničkih struka. Samo u nedostatku ovih primali su se u službu kod stalnoga katastra abiturijenti realke ili gimnazije sa ispitom zrelosti, te su ovi kod katastarske uprave polazili kurzeve kroz 6—8 semestara i pravili mjernički stručni ispit pred komisijom, kojoj je predsjedao jedan centralni inspektor Ministarstva Finansija. Isti ispit pravili su i oni, koji su visoku školu svršili. Poslije toga ispita nije više bilo razlike između onoga, koji je potpun fakultet svršio, i onoga, koji je s maturcom u katastarsku službu došao i tamo kurzeve i ispite svršavao.

Prema tomu stajali su kat. mjernici u rangu i položaju činovnika s fakultetskom spremom.

Zakonom od 1. septembra 1923. i Uredbom od 31. oktobra 1923. razvrstani su kat. mjernici i nadmjernici kao geometri u II. kategoriju, ma da su zauzimali položaj činovnika I. kategorije. Dobili su istina članom 7. istoga zakona povišicu od 10% na redovite primadležnosti, ali ta je povišica tako neznatna, da mjesečno iznasa 100—140 Dinara. Priznato im je pomenutim članom 7. čin. zakona, da imaju višu spremu i da su viši u položaju od drugih činovnika II. kategorije, ali po Uredbi o razvrstavanju ne mogu doći u 1. grupu II. kategorije, dok učitelji osnovnih škola poslije navršenih 20 godina službe stalno dolaze u 1. grupu II. kategorije.

Ovo se je moglo dogoditi zato, što se je Uredba u brzini sastavljala, pa se je ova okolnost previdila. Ovo se mora odmah ispraviti tako, da svi geometri, koji imaju 20 godina službe, dođu u I. grupu.

S obzirom ali na gornja stečena prava molimo i tražimo, da bivši ug. katastarski mjernici, koji su prigodom razvrstanja imali 14 godina službe, na osnovu člana 230. tačka 1. prevedu u I. kategoriju, pošto su na položaju činovnika I. kategorije zatečeni.

Ovo je pravo već priznato šumarima, koji su uredbom bili razvrstani u II. kategoriju, a poslije su na osnovu pomenutoga člana 230. prevedeni u I. kategoriju.

Isto pravo imali bi dobiti i evidenčni geometri u bivšoj Austriji, koji sada služe u Sloveniji i Dalmaciji. Oni su polazili geodetske kurzeve na visokim školama i pravili državne ispite, pa su po austr. činovničkoj pragmatiki spadali u činovnike I. kategorije.

Ne može dakle biti dvojbe — bivši ug. kat. mjernici i evidenčni geometri u Austriji spadali su u činovnike I. kat. s fakultetskom spremom, i na tome položaju ih je zakon od 1. septembra 1923. zatekao.

Zato ih pripada i sada I. kategorija, jer stečena prava ne može nitko ukiniti.

Molimo stoga Generalnu Direkciju Katastra, da se zauzme i učini potrebne korake, da se »Uredba« o razvrstavanju činovnika u pogledu drž. geometara promijeni i ispravi tako, da se svi bivši ug. kat. mjernici i austr. evidenčni geometri na osnovu čl. 230. tačke 1. zakona o činovnicima grad. reda prevedu u I. kategoriju.

Oni geometri, koji kod razvrstavanja nisu imali 14 godina

službe ili su poslije u službu došli, ostali bi u II. kategoriji s pravom na 10% po čl. 7. činov. zakona, te bi nakon 20 godina službe imali doći u I. grupu II. kategorije.

Po novome razvrstanju imali bi geometri dobiti i nove naslove i to:

Za I. kategoriju:

3. grupa: generalni direktor;
4. grupa: oblasni direktor katastra;
5. grupa: inspektor;
6. grupa: viši geometar;
7. i 8. grupa: geometar;
9. grupa: pripravnik.

Za II. kategoriju:

1. grupa: inspektor;
2. grupa: viši geometar;
3. i 4. grupa: geometar;
5. grupa: pripravnik.

Za poslove niže vrsti imala bi se otvoriti mjesta činovnika III. kategorije, koji bi se zvali »artači«, a kvalifikaciju i ispite za iste imala bi Generalna Direkcija Katastra ustanoviti.

U Zagrebu, dne 5. novembra 1926.

Za sekretara:
Simo Ralić, v. r.

Predsjednik:
Milan Kurent, v. r.

Iz Internacionalne Federacije Geometrov

Геометарска Међународна Федерација.

Према статутима Управа Уније Француских Геометара на састанку од 1. дец. 1926. г. изабрала је своју делегацију (председништво) за Федерацију:

Председник Међународне Федерације: г. Филип Жар.

потпредседник: г. Палтје;

генерални секретар: г. П. Бито;

благајник: г. Мора;

члан: г. Бургоен.

Остале народности (удружења) бирају по једног потпредседника и секретара.

За наше Удружење су:

потпредседник: г. Драг. Андоновић, проф. Универзитета из Београда;

секретар: г. Будислав Божић, надгеометар из Загребa.

Позив за прву пленадну седницу перманентног комитета Међународне Федерације Геометара у Паризу.

Комитет ће се састати у четвртак 16. дец. 1926. г. у „Brasserie Grüber, 15 bis Boulevard St. Denis à Paris“.

Дневни ред:

1. Саопштење о саставу перманентног комитета.

2. Предаја дужности досадањег председника г. Рупчиноског по-
веме председнику г. Жару.

3. Извештај о резолуцијама конгреса и рад по њима.

4. Извештај благајника г. Мора.

5. Пројекат буџета за 1927. годину (излаже генерални секретар
г. Бито).

6. Одређивање оне државе, која ће да организује идући конгрес
1930. године.

7. Разна питања.

Паша су чланови овластили г. Бито-а, генералног секретара, да
их на конгресу заступа.

Staleške vesti.

Kongres Saveza Državnih Činovnika i Geometri.

Prilikom održavanja kongresa državnih činovnika dana 4. i
5. decembra o. g. u Zagrebu, podnio je delegat državnih činovnika
Slovenije g. Lilleg uz ostale prijedloge i taj, da se državni geometri
imadu prevesti u I. kategoriju činovnika, jer se sprema, koju sa-
dašnji geometri imadu, mora smatrati za fakultetsku.

Kongres je ovaj prijedlog prihvatio i stavio u dužnost Pred-
sjedništvu Saveza, da kod revizije činovničkog zakona na ovaj pri-
jedlog svrati pozornost mjerodavnih.

ISPRAVCI.

Molimo, da se isprave u posljednjem trobroju Glasila ove kru-
pnije štamparske pogreške:

na str. 95. u retku 6. odozdo: zemljoradničke u zemljopa-
sjedničke;

na str. 107. u retku 17. odozdo: njihovih u njegovih;

na str. 110. u Članu 7. retku 5. odozdo: promaknuće u po-
maknuće.

Обавештење.

Годишња Скупштина Геометара, Секције Београд
одржаће се 6. марта 1927. године у ловачкој сали Хотел
Имperiјала. Почетак у 9 часова пре подне.

Дневни ред послаће се члановима накнадно.

Председништво Секције.